

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Bodnárné dr. Szabó Zsuzsanna ügyvéd által képviselt felperesnek a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság alperes ellen rendőri intézkedés elleni panasz ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2009. október 20. napján kelt 24.K.20.355/2009/15. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 18. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 24.K.20.355/2009/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes és tulajdonostársai tulajdonában álló külterület hrsz-ú ingatlanból - a tulajdon jog változatlanul hagyása mellett - került kialakításra a külterület hrsz alatti erdő és gyepterület művelési ágú, 221 ha 8556 m² alapterületű, valamint a Telkibánya, külterület hrsz alatti erdő művelési ágú, 1 ha 1809 m² alapterületű ingatlan. A hrsz-ú ingatlanon a évekkel korábban célú beruházást valósított meg, és ezt a területet lezárta. A objektumhoz vezető, leaszfaltozott - a felperes által más közigazgatási perben vitatott - építési engedély alapján létesült erdei feltáró utat a építette, miután az ingatlan erdőgazdálkodójával, a Erdőbirtokossági Társulattal használati megállapodást kötött. A megvalósított beruházásra tekintettel az ingatlan-nyilvántartásban a művelési ág megváltoztatásának átvezetésére és az objektumig vezető út ingatlan-nyilvántartásban történő feltüntetésére nem került sor.

A felperes, mint az ingatlanok résztulajdonosa 2007. október 17-én sajtótájékoztatót szervezett a létesítmény közelében abból a

célból, hogy ott útakadályt létesítsen a megvalósított bázis, továbbá a beruházás által okozott természetkárosítás és a tulajdonosok területhasználatának korlátozása elleni tiltakozásul.

A felperes az Encsi Rendőrkapitányság helyszínén lévő járőrei szóbeli figyelmeztetése ellenére nem állt el attól a szándékától, hogy a objektumnál - a megrendelésére odaszállított 3 m³ - földből közlekedési akadályt létesítsen. A felperes a objektum bejáratától mintegy 80-100 méterre lévő, az úttest jobb oldalára leparkolt gépjármű hátsó billenő ajtajának kinyitását, ezzel a föld leborítását megkezdte, ennek a cselekménynek a befejezését a helyszínen intézkedő rendőr akadályozta meg. A felperest ezt követően a rendőrök megbilincseltek, a rendőrségi gépjárműhöz vezették, majd 2008. október 17. napjának 12 óra 30 percétől 15 óra 30 percéig a Gönci Rendőrőrsön előállították. A felperes a rendőri intézkedéssel szemben panaszt jelentett be arra hivatkozva, hogy a kényszerítő intézkedés alkalmazására és az "elhurcolására" a résztulajdonában lévő ingatlanról jogszerűtlenül került sor.

Az Encsi Rendőrkapitányság (továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2008. október 29. napján kelt 262/3/2008.ált. számú határozatában a panaszt elutasította, megállapítva, hogy a rendőröknek intézkedési kötelezettségük volt, az általuk alkalmazott intézkedés az arányosság követelményének megfelelt. Az elsőfokú hatóság hivatkozott arra, hogy a felperes által elkövetett cselekmény megvalósította a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 184.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény büntettének kísérletét, mivel a felperes közlekedési útvonalon kívánt akadályt létesíteni, amellyel a közlekedés biztonságát veszélyeztette.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2008. december 10. napján kelt 260-24/1/2008."RP" számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Sérelmezte a tényfeltárás elmaradását, a bizonyítékok egyoldalú értékelését, ez utóbbi körben azt, hogy az alperes kizárólag a közlekedés biztonságának veszélyeztetettségére hivatkozva utasította el panaszát és egyéb - a terület tulajdoni viszonyaira, a objektumhoz vezető feltáró út létesítésének körülményeire, a feltáró út rendezetlen jogi helyzetére utaló - bizonyítékait nem vette figyelembe. Álláspontja szerint az alperes helytelen jogértelmezése folytán téves következtetéseket vont le, és a fellebbezését érdemben nem is bírálta el. Hivatkozott arra is, hogy a feltáró út közforgalom elől elzárt magánút, amelyen nemcsak joga, de kötelezettsége is az utat lezárni az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló

29/1997. (IV.30.) FM rendelet (továbbiakban: FM rendelet) 9. számú mellékelt I.1. pontja alapján; erre az útra nem vonatkoznak a közúti közlekedés szabályai; szolgalmi jogi vita - építési, használatbavételi engedély, továbbá használati megállapodás hiányában - fel sem merülhet; a 0227/2 hrsz-ú "okkupált" terület használata törvénytörő.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Tényként állapított meg, hogy a lezárni kívánt út a korábban meglévő murvás feltároló út folytatásaként, részben annak felújításaként a megvalósult objektumig ténylegesen létezik; azon az erdőtulajdonosok, az erdőbirtokossági társulás tagjai, a Hivatal munkatársai, illetőleg az objektumba vezényelt közlekednek. Álláspontja szerint a Btk. 184.§ (1) bekezdés szerinti közlekedés biztonságának veszélyeztetését nemcsak közúton lehet elkövetni, ezért a objektumig vezető úton utakadály létesítésének szándéka megalapozta a bűncselekmény gyanúját, amely okból a rendőrségnek az intézkedési kötelezettsége fennállt, ugyanakkor az alkalmazott intézkedések a felperesi cselekmény tükrében szükségesek és arányosak voltak. Nem fogadta el az FM rendelet erdészeti magánút lezárására vonatkozó előírásaira történő felperesi hivatkozást megállapítva, hogy e rendelkezés az utakadály (földre szórt termőföld) létesítésére nem ad felperesnek felhatalmazást.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát, illetőleg az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 13.§ (1) bekezdését, mert cselekménye nem volt bűncselekmény, a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége nem volt, mely okból az Rtv. 33.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés, valamint 47.§ és 48.§ d) pontja szerinti rendőri intézkedés alkalmazására törvénytörően került sor. Állította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Btk. 184.§ (1) bekezdését és 191.§ (1) bekezdését, mert az erdészeti magánúton utakadály létesítése nem valósíthatja meg a közlekedés biztonságának veszélyeztetése bűncselekményét. Vitatta, hogy az erdészeti magánút kötelező lezárására nem alkalmazhatta fizikai eszközként az úttorlaszt, a földbuckát. Állította azt is, hogy jogszabályi kötelezettsége teljesítésében akadályozták meg az intézkedő rendőrök. Okszerűtlennek, hiányosnak és a bizonyítás szabályaival ellentétesnek találta az elsőfokú bíróság bizonyítékokra vonatkozó értékelését állítva, hogy a téves kiindulási alaphoz csak helytelen következtetésekre juthatott, megsértve ezzel a Pp. 206.§ (1) bekezdésében foglaltakat. Kérte annak értékelését, hogy az út jogi státusza rendezetlen, az út jogerős engedély nélkül épült meg, és a szolgalmi joggal nem rendelkezik. Álláspontja szerint a jogerős

ítélet megállapításai alkalmasak arra, hogy akadályozzák az erdő tulajdonosait az erdejük rendeltetésszerű használatában, az erdei feltáró úton keresztül végezhető erdészeti munkákban. Sérelmezte Sz.R. tanú kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványának mellőzését, állítva, hogy az úthasználatra vonatkozó egyoldalú, nem bizonyított állítást fogadott el az elsőfokú bíróság, míg ellenkező állítását nem vette figyelembe.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a jogerős ítélet törvényessége szempontjából annak van jelentősége, hogy a Kánya-hegyi feltáró út kétséget kizáróan létező, használatban lévő út, annak közigazgatási, illetve tulajdonjogi szempontból vitatott helyzetét a rendőrhatalóság nem vehette figyelembe. Fenntartotta, hogy a felperes cselekménye alkalmas lehetett a Btk. 184.§ (1) bekezdésébe ütköző közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény megvalósítására, ezért vele szemben a rendőri intézkedés megtételére szükségszerűen, arányosan és jogszerűen került sor.

A felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem - az alábbiak szerint - nem alapos.

A jogerős ítélet nem sérti a Pp. 206.§ (1) bekezdését, mert az elsőfokú bíróság a törvényességi felülvizsgálat szempontjából releváns tényeket tárta fel, a vonatkozó jogszabályokat - így a Rtv. 33.§ (1) bekezdését, (2) bekezdés b) pontját, (3) bekezdését, valamint 47.§-át és 48.§ d) pontját, továbbá a Btk. 184.§ (1) bekezdését - is helyesen értelmezte, és a szükségtelen bizonyítást (Sz.R. kihallgatását) okszerűen mellőzve állapította meg az alperesi határozat jogszerűségét.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a rendőri intézkedés jogszerűsége szempontjából nem volt jelentősége annak - mert a felperesi cselekményre okot adó jogvitában nem a rendőrség, hanem polgári és közigazgatási bíróság foglalhat állást -, hogy a objektum és a feltáró út létesítésére, használatára engedéllyel, jogszerűen került-e sor, és a fennálló helyzet valóban sérti-e a tulajdonosi jogokat.

Az ügyben eljáró rendőrségnek a ténylegesen fennálló helyzetet, tényeket kellett vizsgálni, és azok alapján volt köteles az intézkedésre, ezért okszerűen állapította meg a bíróság, hogy a per eldöntése szempontjából annak volt jelentősége, hogy a területen

van egy bázis, ahhoz egy erdészeti feltáró út, illetve annak meghosszabbításaként megépített aszfaltos út vezet, ezt az utat a bázison dolgozók és a Hivatal munkatársai is használják (nincs más bázishoz vezető út, és a használat tényét az erdőbirtokossági társulat elnöke is megerősítette tanúnyilatkozatában), és a felperes ezt az utat akarta - többszöri rendőri felszólítás ellenére - földtorlással lezárni, nem titkoltan azzal a szándékkal, hogy a "korlátlan mozgását" megakadályozza, továbbá tiltakozzon az itt kialakult helyzet ellen. Ez okból indokolt volt annak figyelmen kívül hagyása is, hogy az erdőtulajdonos számára a jogszabály - FM rendelet - milyen jogokat és kötelezettségeket ír elő, mert felperes nem ennek érdekében járt el, mely a felperes által tett nyilatkozatokból - így sajtóközleményből is - egyértelműen megállapítható.

A Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja alapján a rendőr a hatóság, vagy illetékes szerv elé állíthatja azt a személyt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. A Rtv. 47.§-a szerint a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel, a Rtv. 48.§ d) pontja szerint bilincs alkalmazásával cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat.

A Btk. 184.§ (1) bekezdése szerint, aki közlekedési útvonal, jármű, üzemi berendezés vagy ezek tartozéka megrongálásával vagy megsemmisítésével, akadály létesítésével, közlekedési jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával, megtévesztő jelzéssel, közlekedő jármű vezetője ellen erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával avagy más, hasonló módon a vasúti, légi, vízi vagy közúti közlekedés biztonságát veszélyezteti, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Helyesen értékelte azt is az elsőfokú bíróság, hogy miután a bázis földi megközelítésére más módon nincs lehetőség, és az erdő tulajdonosai, illetve az erdőbirtokossági társulat munkatársai mellett a is igénybe veszi a magánutat, ezért azt közlekedési útvonallaknak kell tekinteni, és annak használatának megakadályozását célzó felperesi magatartást a Btk. 184.§ (1) bekezdésébe ütközőnek kell minősíteni, s mint ilyen a bűncselekmény gyanúját veti fel, és intézkedési kötelezettség alapjául szolgál. Tekintettel arra, hogy a felperes több rendőri felszólítás ellenére sem tett le az úttorlasz létesítésére irányuló szándékáról, ezért vele szemben a kényszerítő eszközök alkalmazása szükséges és indokolt volt, azok az elérni kívánt célt (magatartás abbahagyása) szolgálták és azzal arányban álltak, ahogy azt az elsőfokú bíróság megállapította.

A bizonyítékok mérlegelésének felperesre sérelmes eredménye önmagában nem lehet a sikeres felülvizsgálati kérelem alapja, eredményes előterjesztésre csak abban az esetben van lehetőség, ha az értékelési körbe vont bizonyítékok iratellenesek vagy

ellentmondóak, az ellentmondások feloldhatatlanok és emiatt a megállapított tényállás okszerűtlen, lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Jelen esetben a Legfelsőbb Bíróság sem iratellenes, sem okszerűtlen megállapításokat nem észlelt, a bizonyítékok felülmérlegelésére indokot nem látott, és ez okból az elsőfokú bíróságot sem találta elfogultnak.

Az elsőfokú bíróság a tanú kihallgatására irányuló bizonyítási indítvány mellőzésével sem sértette meg a bizonyítás szabályait, mert helyesen ítélte meg úgy, hogy attól az ügy érdemi megítélésére kiható eredmény nem várható, így az szükségtelen lett volna, különös tekintettel arra, hogy a használati megállapodás tényét a kihallgatott erdőbirtokossági társulat elnöke elismerte.

A fentiekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeit megfizetni, és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján - a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt és - az 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerinti mértékű felülvizsgálati illetéket viselni.

Budapest, 2010. november 17.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Kincsó sk. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor sk. bíró

Dr. Tóth